

## Ιωάννης ο Χρυσόστομος

### Το έργο του στην Κωνσταντινούπολη

Από τη νέα θέση (το 398 ανυψώθηκε, παρά τη θέλησή του, στον πατριαρχικό θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως) ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναπτύσσει ευρύτατο ποιμαντικό, κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο. **Κύριο μέλημα του είναι η ηθική καλλιέργεια του ποιμνίου, όμως δεν περιορίζεται μόνο σε αυτό, αλλά ιδρύει και σειρά ευαγών ιδρυμάτων με σκοπό την ανακούφιση των φτωχών, ορφανών, ξένων και αρρώστων. Οργανώνει ημερήσιο συσσίτιο με το οποίο θρέφει 7000 απόρους της Πόλης. Καταργεί κάθε πολυτέλεια στην εκκλησία, περιορίζει στο ελάχιστο τα έξοδα διατροφής του κλήρου, εκποιεί διάφορα πολύτιμα σκεύη και τιμαλφή που δεν ήταν απαραίτητα και δίνει τα χρήματα σε έργα αγάπης.**

Επιπρόσθετα ως γνήσιος διάδοχος των Αποστόλων και ως άριστος πνευματικός επιτελάρχης οργάνωσε ιεραποστολές στην Περσία, την Κελτική, τη Φοινίκη, τη Σκυθία και τη Γοτθία.

**Αυτό όμως που αποτελεί μεγάλο του προσόν, είναι το άφθαστο χάρισμα του λόγου. Στο πρόσωπο του η χριστιανική ρητορική τέχνη επρόκειτο να βρει τον μεγαλύτερο θεράποντα της. Μιλάει στις περίφημες ομιλίες του για το λόγο του Ευαγγελίου, τη μετάνοια, τη μεταστροφή στο Θεό. Θεολογεί, εμβαθύνει στα μεγάλα ερωτήματα της ανθρώπινης ύπαρξης και στα καθημερινά προβλήματα της κοινωνίας. Κοινωνιολογεί, ψυχολογεί και ηθικολογεί. Στηλιτεύει την ανηθικότητα και τη διαφθορά, καταγγέλλει την κοινωνική αδικία, στιγματίζει τη σπατάλη, την επίδειξη των πλουσίων και των αρχόντων, καταδικάζει τις αυθαιρεσίες του πολιτικού συστήματος, στρέφεται σε βάρος του διεφθαρμένου κλήρου, πάντα με παρρησία και χωρίς να κατονομάζει ώστε να μην κηλιδώνονται προσωπικότητες αλλά να στιγματίζονται οι πράξεις. Στέκεται δίπλα στους αδυνάτους, τους ταπεινούς, τους αδικημένους, τους απλούς καθημερινούς ανώνυμους συνανθρώπους του, που η υπεροψία και η αδικία των δυνατών συχνά καταδυνάστευε.**

Ο ίδιος υπήρξε θερμός *ζηλωτής* της Χριστιανικής πίστεως, αυστηρός ασκητής στην προσωπική του ζωή, υπόδειγμα θυσίας και αυταπαρνήσεων. Αυτό ήταν που τον οδήγησε στο να μη δύναται να ανεχθεί παρουσία ιδιοτελών ανθρώπων στην Εκκλησία και σκανδαλοποιών κληρικών. Αυτό ήταν που τον έφερε σε ρήξη και με μεγάλο μέρος του κλήρου, που δεν άντεχε την σκληρή κριτική του μεγάλου αυτού άνδρα. Ο Ιωάννης αγωνίστηκε για την εξυγίανση των εκκλησιαστικών πραγμάτων που βρισκόταν τότε σε μεγάλη κατάπτωση και διαφθορά. Έλαβε δραστικά μέτρα εναντίον: α) των «βαλαντιοσκόπων», των κληρικών δηλαδή εκείνων που πλούτιζαν από την ιερατική τους ιδιότητα, β) των «κολάκων και παρασίτων», όσων κληρικών δηλαδή απολάμβαναν την κοσμική ζωή, γ) των «κοιλιοδούλων», όσων δηλαδή ζούσαν αργόσχολα, με έμφαση στις απολαύσεις και δ) εκείνων που ζούσαν με «συνεισάκτους», δηλαδή τους μοναχούς ή επισκόπους που συζούσαν με τις θεωρούμενες «αδελφές» τους. Έλαβε μέτρα, επίσης, για την ηθική κάθαρση των ταγμάτων των χηρών και των διακονισσών. Έδινε ιδιαίτερη έμφαση στην

καθαρότητα του βίου και ήταν αμείλικτος με τους ιερείς, διακόνους και μοναχούς που αποδεικνύονταν ανάξιοι, ενώ τους αδιόρθωτους τους απέβαλε παντελώς από τις τάξεις του κλήρου. Μάλιστα, δεν δίστασε να καταργήσει 13 επισκόπους ως «σιμωνιακούς» και ανάξιους και να τους αντικαταστήσει με ικανούς και ευσεβείς, υποστηρίζοντας ότι «εάν ο κλήρος που είναι το άλας της γης, παρουσιάζει έκλυτο βίο, πώς θα ζητήσουμε από το ποίμνιο να ζει άγιο και κατά Χριστόν βίο;»